

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

У ПОТРАЗИ ЗА НОВИМ (РЕТРОСПЕКТИВНИМ) ЖАНРОМ: МЕМОАРИ РОМАНОПИСЦА ИЛИ РОМАНСИРАНА АУТОБИОГРАФИЈА

Удаљеност од најранијих дечијих утисака значи заправо њихово обавезно естетско преобликовање, о чему сведочи Набоковљева максима да је „фикција један од основних облика сећања”.

Владимир В. Набоков ретко је даровит писац. Опробао се у готово свим жанровима и врстама: био је прозни писац, песник, драмски писац, књижевни историчар и критичар, есејиста и врстан преводилац. Преводилац – и то посебне врсте. И по свим тим ретким даровима с правом му припада посебно место у књижевности 20. века.

Међутим, по једном ретком дару он се издваја међу руским писцима, а то је „игра речи”, коју обавезно прати творба нових речи, те отуд књижевна критика признаје да су му „дела врхунска зарад феномена језика и стила, а не зарад оригиналних идеја”. Први део ове оцене је неспоран; други је споран из простог разлога што се први део – феномен језика и стила – не да замислити без оригиналности идеја које се оригиналним стилским поступком пласирају. Стога, присећајући се Романа Јакобсона, могли бисмо рећи да му је стил, виртуозан и непоновљив, не само просто стилистичко средство већ је и главни јунак свих његових књига: „Ја не ометам речи”, вели он, „да се поигравају. Пуштам их да се размахну у веселој игри. Неки од мојих јунака воле да узму некакав израз са очигледном рушилачком намером, јер каламбур се дефинише као пар речи које су изненада ухваћене на делу. Премештање слогова опчињава и одушевљава моје јунаке више него ли мене самог”.